

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БУКОВИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
президент університету
Михайло МАНІЛЧ
03 квітня 2025 року

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ОС БАКАЛАВР
за спеціальністю ПРАВО
(освітньо-професійна програма ПРАВО)
(для вступників на основі НРК 6, НРК 7)**

Чернівці – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Спеціальність 081 «Право» (Освітня програма «Право») спрямована на підготовку професійно спрямованих здобувачів з широким доступом до працевлаштування завдяки здобутим знанням і компетентностям, а також на здобуття студентами поглиблених теоретичних та практичних знань і умінь у сфері права.

Метою фахового вступного випробування зі спеціальності 081 «Право» є визначення рівня професійних умінь та навичок необхідних для опанування дисциплін за програмою підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти спеціальності 081 «Право». Фахове вступне випробування здійснюється шляхом оцінювання рівня професійних знань, умінь та навичок абітурієнтів з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Для фахового вступного випробування при прийомі на навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» екзаменаційні завдання формуються з фахових дисциплін: «Теорія держави і права»; «Конституційне право України».

Фахове вступне випробування проводиться в усній формі. Порядок проведення вступного випробування визначається «Правилами прийому до ПВНЗ «Буковинський університет» в 2025 році».

ВИМОГИ ДО ВІДПОВІДІ АБІТУРІЄНТА

У процесі складання вступного випробування абітурієнт має виявити достатній рівень набутих знань і вмінь.

Вступник повинен **знати і вміти**:

- основні поняття з правознавства;
- володіти загальнотеоретичними поняттями і категоріями;
- правильно викладати свої думки про складні юридичні явища;
- вміти використовувати теоретичні знання у юридичній практиці;
- знаходити необхідну юридичну та іншу спеціальну літературу для поповнення своїх теоретичних знань;
- давати аналіз та тлумачення нормам права, нормативно-правовим актам;
- знати основні правові процедури захисту прав і свобод людини.

На основі Програми розробляються усні завдання.

Результати виконання абітурієнтом усних завдань оцінюються за 200-бальною шкалою. Мінімальний бал, який повинен набрати вступник, щоб іспит вважався складеним позитивно – 100 балів.

Критерії оцінювання :

Рейтинговий показник	Оцінка у національній шкалі		Оцінка ECTS
180-200	зараховано	5 (відмінно)	A (відмінно)
160-178		4 (добре)	B (добре)
140-158			C (добре)
120-139		3 (задовільно)	D (задовільно)
100-119			E (задовільно)
0-99	не зараховано	2 (незадовільно)	FX (незадовільно)

2. ПЕРЕЛІК ТЕМАТИКИ ПИТАНЬ

з дисциплін, які виносяться на фахове вступне випробування для вступу на навчання першого (бакалаврського) рівня

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Влада та норми у первісному суспільстві. Виникнення права і держави.

Загальна характеристика теорій походження держави. Загальна характеристика теорій походження права.

Поняття й ознаки права. Природне та позитивне право. Суб'єктивне право та юридичний обов'язок. Принципи права. Функції права. Співвідношення права та моралі, політики, релігії.

Поняття та види джерел права. Нормативно-правові акти: закони та підзаконні акти. Нормативно-правовий договір. Правовий звичай. Юридичний прецедент. Юридична доктрина.

Система права: норма права, інститути права, галузі права.

Фундаментальна, основні та профільні галузі українського права. Приватне і публічне право. Матеріальне і процесуальне право.

Поняття та види норм права. Структура норми права. Норма права та стаття закону.

Систематизація нормативно-правових актів. Кодифікація.

Інкорпорація.

Поняття правовідносин та їх структура. Суб'єкти правовідносин та правосуб'єктність (правоздатність, дієздатність, деліктоздатність). Види правовідносин. Поняття та види юридичних фактів.

Поняття законності та правопорядку. Гарантії законності та правопорядку.

Правова поведінка. Правомірна і неправомірна правова поведінка. Поняття, види та ознаки правопорушення. Склад правопорушення.

Поняття та ознаки юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності. Підстави та цілі юридичної відповідальності.

Поняття та ознаки держави. Типологія держави (формаційний та цивілізаційний підхід). Механізм держави. Функції держави. Поняття та особливості сучасної держави.

Форма держави: форма правління, форма державного устрою, державний режим. Поняття, ознаки та види монархій та республік. Поняття та ознаки унітарної держави. Федеративна держава та її особливості. Конфедерація.

Поняття та ознаки правової держави. Громадянське суспільство і держава.

Партії та держава. Держава та церква. Соціальна держава та її призначення.

Україна як сучасна держава. Взаємовідносини між українською державою та світовою спільнотою.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Конституційне право - профілююча та фундаментальна галузь права. Предмет та методи конституційного права як галузі права.

Поняття та особливості конституційних норм. Структура норми конституційного права. Дія конституційно-правових норм у просторі, в часі та за колом осіб. Конституційно-правові інститути.

Поняття джерел конституційного права. Види джерел конституційного права.

Конституція України - основне джерело конституційного права. Закон як джерело конституційного права. Підзаконні нормативно-правові акти як джерело конституційного права.

Поняття та особливості конституційних правовідносин. Склад конституційних правовідносин. Суб'єкти конституційних правовідносин: загальна характеристика. Об'єкти конституційних правовідносин: поняття та види. Підстави виникнення, зміни та припинення конституційних відносин.

Поняття Конституції. Функції Конституції. Юридичні властивості Конституції. Механізм реалізації Конституції України. Конституційний розвиток України: основні історичні етапи. Поняття та суб'єкти правової охорони Конституції.

Загальна характеристика Конституції України 1996 р. Конституційна реформа в Україні: зміст та основні етапи. Конституційні акти про суверенітет, незалежність та правонаступництво України.

Поняття та підстави конституційної відповідальності. Поняття та склад конституційних правопорушень. Санкції в конституційному праві.

Державний суверенітет. Народний суверенітет. Основні принципи демократичної правової держави. Основні функції держави Україна. Державні символи України.

Адміністративно-територіальний устрій України. Державна територія: поняття та склад. Державний кордон: поняття та види. Конституційний статус Автономної Республіки Крим.

Поняття громадянства України. Принципи громадянства України.

Підстави набуття громадянства України. Припинення громадянства України. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Конституційні права та свободи людини і громадянина в Україні, їх класифікація. Гарантії реалізації прав та свобод людини та громадянина в Україні.

Особисті права та свободи людини. Політичні права громадян України. Економічні права особи в Україні. Конституційне регулювання

соціальних та культурних прав особи в Україні. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.

Конституційне право на освіту та його гарантії. Право громадян України на свободу об'єднання в політичні партії. Поняття та види громадських об'єднань.

Конституційне право на свободу світогляду та віросповідання.

Військовий обов'язок, його зміст.

Поняття референдуму. Види референдумів. Поняття виборів.

Поняття суб'єктивного виборчого права. Поняття та види виборчих систем. Принципи виборчого права в Україні. Загальна характеристика виборів народних депутатів України. Загальна характеристика виборів Президента України. Загальна характеристика місцевих виборів.

Конституційний принцип поділу державної влади в Україні. Система органів державної влади в Україні.

Верховна Рада України - єдиний орган законодавчої влади в Україні.

Законодавчий процес та його стадії: загальна характеристика.

Конституційно-правовий статус народного депутата України. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Верховної Ради України. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України. Порядок роботи Верховної Ради України.

Президент України - глава держави. Повноваження Президента України.

Підстави дострокового припинення повноваження Президента України. Система органів виконавчої влади в Україні. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади.

Конституційний статус місцевих державних адміністрацій.

Поняття місцевого самоврядування. Принципи місцевого самоврядування в Україні. Система місцевого самоврядування в Україні. Конституційно - правовий статус територіальної громади.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ

Конкурсний відбір проводиться згідно з Правилами прийому на навчання у 2025 році, результати фахового вступного випробування вносяться до ЄДЕБО не пізніше наступного дня після його проведення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : Верховна Рада України : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року №55- XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
3. ЗУ Про проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року № 1427-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 02.10.2013 р. № 995_004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року № 995_015. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

Підручники і посібники:

1. Загальна теорія права. Нормативний курс: підруч. для студ.-юристів за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ : Юрінком Інтер, 2021, 576 с.
2. Загальна теорія права: підручник / [О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.]; за ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2020. 568 с.
3. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваїте, 2016. 392с.
4. Кельман М. С. Загальна теорія права: підручник / М. С. Кельман, В. М. Стратонов. Вид. 6-те, доп. Херсон : Олді-Плюс, 2020. 742 с.
5. Кельман М. С., Котуха О. С., Коваль І. М. Загальна теорія держави і права : підручник / за заг. ред. М. С. Кельмана. Тернопіль : Тернограф, 2018. 804 с.
6. Дахно І. І. Право Європейського Союзу: навчальний посібник. Київ : Центр учб. літ., 2018. 415 с.
7. Головатий С. Про людські права. Лекції. К.: Дух і Літера, 2016. 760 с. 12. Горпинюк О. П. Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у кримінальних провадженнях в Україні : навч.-метод. посіб.; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 223 с.
8. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини: навч. посіб. Харків: Лисенко І. Б. [вид.], 2019. 362 с.
9. Конституційне право України : підручник / за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2020. 592 с.
10. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
11. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри. К.: ВАІТЕ, 2021. 528 с.
12. Остапенко О. Г. Конституційне право України : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 260 с.